Jean-Claude Larchet despre SURSELE SPIRITUALE ALE BOLILOR PSIHICE (fragment): VINOVATIA, FRICA, IDOLATRIA, OBSESIILE, INJOSIREA DE SINE, s.a.

Postat de *admin* pe *15 Oct 2010* la *09:25 am* | Categorii: *Jean-Claude Larchet* , *Nevoia de discernamant* , *Psihologie si psihoterapie duhovniceasca* Print

- **Conferinta si lansare de carte la Iasi a teologului francez JEAN-CLAUDE LARCHET DESPRE SF. MAXIM MARTURISITORUL – 15 oct. 2010, orele 19.00**
- **Cititi si:** ***„Am dăruit zece ani din viata mea Sfântului Maxim ”***

SURSELE SPIRITUALE ALE BOLILOR PSIHICE

Este momentul sa aratam in mod concret **felul in care anumite boli psihice se nasc din anumite boli spirituale si cum tratarea lor incepe cu tratarea acelora.**

Pentru a aborda acest subiect, o buna metoda ar fi sa examinam succesiv diferite boli psihice de acest fel, prezentand izvoarele spirituale ale fiecareia dintre ele. Aceasta metoda are insa doua inconveniente. Pe de o parte, clasificarea bolilor psihice se supune conditiilor si variatiilor istorice si culturale, fiind de aceea intotdeauna contestabila. Pe de alta parte, la obarsia unor boli psihice diferite aflam aceleasi izvoare spirituale, variind doar proportiile si combinarea lor. **Ni se pare de aceea mai judicios sa prezentam principalele surse spirituale ale bolilor psihice, precizand care sunt bolile psihice – asa cum sunt ele in general identificate in nomenclatura actuala cea mai des uzitata – in care ele se manifesta mai pronuntat.**

1. Falsa vinovatie

Sentimentul de vinovatie apare in multe boli psihice si rolul sau patogen a fost adesea remarcat. Morala si religia au fost socotite de cele mai multe ori sursa acestul sentiment, din pricina importantei pe care o acorda greselii sau pacatului[1], si depasirea lor a fost adesea infatisata drept cel mai bun mijloc de tratament.[2] Insa **nu sentimentul de vinovatie este producator de boala, ci „falsa vinovatie” este cea care imbolnaveste.**

Falsa vinovatie are diferite chipuri.

E **sentimentul de vinovatie care intrece masura greselii savarsite, insotit de remuscari care macina sufletul si de o puternica injosire de sine. Se intalneste adesea in depresii.**

E si **sentimentul de vinovatie pentru o vina inchipuita** , care, in gradul cel mai inalt, e intalnit in [psihoza]. **Fondat, in acest caz, pe o idee deliranta, e insotit de vointa de autopedepsire, care poate merge pana la automutilare sau suicid.[3]**

Fiind legata de greseala si pacat, falsa vinovatie tine de bolile spirituale si cere, asadar, tratament duhovnicesc.

Rostul lui este sa-l faca pe bolnav sa inteleaga ce inseamna cu adevarat pacat si greseala, si care e adevarata masura a vinei sale. De e indreptatit, sentimentul de vinovatie trebuie intors spre pocainta, parere de rau si intristare pentru pacatele savarsite, care inceteaza odata cu iertarea si dezlegarea acestora. Taina Spovedaniei are de aceea un mare rost

tamaduitor (fireste, ea nu trebuie privita drept mijloc de tratament psihic, ci duhovnicesc, al carui scop este restaurarea relatiei omului cu Dumnezeu).

Un astfel de tratament e potrivit in starile nevrotice, nu si **in [psihoza], unde falsul sentiment de vinovatie e intemeiat pe o idee deliranta, care rezista oricarei argumentatii din afara**. Suntem insa convinsi, pe baza multor observatii, ca psihopatul, care in general pare ca nu reactioneaza la ce i se spune, in realitate e deosebit de sensibil la atitudinile si cuvintele incurajatoare si mangaietoare izvorate dintr-o inima care radiaza iubire.

2. Falsa frica si falsa ingrijorare

Frica sta in centrul maladiilor psihice numite „nevroze fobice", avand forma unei **temeri insotite de neliniste, produsa de anumite obiecte sau situatii.** O putem numi „falsa frica", pentru ca e **ste excesiva, disproportionata in raport cu obiectul sau situatia la care se refera, si cel mai adesea neintemeiata**. Frica o isca de altfel mai putin obiectul sau situatia in sine, cat caracterul primejdios pe care imaginatia bolnavului il atribuie acestora.

Angoasa este prezenta in majoritatea bolilor psihice si componenta majora a tuturor nevrozelor. In fapt, corespunde unei „ingrijorari false" din punct de vedere duhovnicesc, pentru ca **este nemotivata sau pricinuita de lucruri lipsite de orice valoare.**

Teama si ingrijorarea sunt chipuri ale unei patimi: ***frica***. **Aceasta face parte dintre cele opt patimi de capetenie sau generice, si ca atare este descrisa adesea de Sfintii Parinti**.[4] Dupa ei, in frica e, pe de o parte, temere, frica, spaima, pe de alta, anxietate, angoasa si disperare.

Pentru a intelege bine caracterul patologic al fricii sub toate formele ei si care este tratamentul cel mai potrivit, este necesar sa amintim ca ea are si o forma fireasca si virtuoasa, pervertita prin teama patologica, patimasa.

In diferitele sale forme, frica este provocata de ideea sau de sentimentul ca poti pierde in orice clipa lucrul de care esti legat. Si potrivit lucrului si felului legaturii, teama poate fi fireasca sau patologica.

1) Frica fireasca are si ea doua forme.

a) Cea dintai este o forta care-l tine pe om legat de fiinta sa, facandu-l sa se teama pentru pierderea ei. Prin aceasta forma de frica in manifestarile sale elementare, omul se leaga de viata si de existenta, temandu-se si ferindu-se de tot ceea ce ar putea sa o vatame si s-o nimiceasca, *nesuferind sa nu mai fie* , dupa cum talcuieste Sfantul Maxim Marturisitorul. **El spune ca aceasta pornire tine de insasi firea omului. E totuna cu ceea ce se numeste instinct de conservare, instinct vital; e tendinta innascuta a omului de a-si perpetua existenta, de a ramine in viata**. Ea se arata mai ales ca *frica de moarte* , tendinta iarasi fireasca, de vreme ce Creatorul ne-a daruit viata pentru ca noi sa dainuim, iar stricaciunea si moartea sunt nefiresti si impotriva firii, ca unele aduse de pacat.

b) A doua forma este „frica de Dumnezeu" , care pe o treapta mai inalta se arata ca **frica de a nu fi despartit de Dumnezeu.** Ea este firesc legata de cea dintai, pentru ca acela care-si iubeste fiinta si viata si se teme sa nu le piarda, de le stie noima, negresit se va teme ca nu cumva sa fie despartit de Dumnezeu, obarsia si tinta lor, Cel care le-a izvorat si spre Care sunt din fire manate. **Omul care-si cunoaste adevarata intemeiere se teme sa nu-si piarda viata in Dumnezeu, iar nu viata trupeasca**. **La cel duhovnicesc teama de moarte e covarsita de teama de Dumnezeu, si numai de ceea ce-l poate desparti de Dumnezeu se teme, adica de pacat si de cel-rau, care aduc moartea sufletului** (cf. Mt. 10, 28; Lc. 12, 5). Si aceasta-i singura moarte de temut, pentru ca-l lipseste pe om de viata pe vecie, in vreme ce moartea trupului desparte vremelnic sufletul de trup, surpand doar forma pamanteasca si stricacioasa a fiintarii sale.

2) Forma patologica a fricii - socotita de Parinti drept patima - se manifesta tot ca repulsie a omului fata de tot ceea ce-i poate stirbi sau nimici fiinta. Insa nu-i vorba aici de fiinta sa cea dupa Dumnezeu, ci de fiinta sa cazuta, de care-l leaga *filautia* - adica ***reaua iubire de sine*** . **E si frica de moarte, dar nu din pricinile binecuvantate, aratate mai sus.** Sfantul Maxim Marturisitorul o numara intre patimile iscate de lipsa placerii, **cand iubirea de sine este ranita de un chin sufletesc sau trupesc; adica de temerea omului ca poate pierde un lucru material a carui posesie – reala sau inchipuita – ii da o bucurie de natura materiala. Gandul sau sentimentul acestei posibile pierderi naste in suflet o stare de rau si de tulburare, care razbate pana la trup.**

Teama ca patima vadeste intotdeauna alipirea de aceasta lume, de bunatatile ei si de placerea pe care ele o nasc in simturi, si iubirea vietii de aici, care-i face omului parte de ele. Patimasa e asadar frica de moarte daca nu-i fireasca teama de-a pierde darul vietii dat de Dumnezeu spre implinirea unirii cu El, ci ***teama lipsirii de placerile lumii*** . Legatura fiintiala dintre patima fricii si viata acestei lumi, cugetata si traita ca simpla viata trupeasca, este adesea pusa in lumina de invatatura Parintilor.

In vreme ce prima forma de frica este conforma firii, aceasta din urma, fiind patima, este contrara firii, abatuta de la scopul ei firesc, acela de a-l tine pe om alipit de adevarata sa fiinta si de Dumnezeu, si ajunsa frica de a nu-si pierde fiinta cea „cazuta", de a nu fi despartit de lume si lipsit de viata patimasa cu desfatarile sale — chiar daca adesea omul nu e constient de lucrul acesta. **In loc sa se teama de ceea ce-i ameninta fiinta duhovniceasca, omul incepe sa se teama de ceea ce-i primejduieste viata trupeasca si placerile pe care i le aduce ea.**

Frica vadeste o relatie pervertita a omului cu Dumnezeu. **Temandu-se sa nu piarda vreun bun lumesc ori vreo placere trupeasca, in loc sa se teama de pierderea lui Dumnezeu si de propria sa pierzare, omul se intoarce de la Dumnezeu**, izvorul vietii lui, obarsie si tinta a fiintei sale si rostul venirii lui pe lume, **se alipeste de realitatea sensibila si-si face din ea dumnezeu.**

Frica il face pe om nu doar sa uite ca Dumnezeu e inceput si capat, sens si centru al fiintei, vietii si existentei sale, ci si **sa-l tagaduiasca lucrarea proniatoare si grija iubitoare fata de fiecare faptura**.

Teama vadeste amagirea in care cade omul socotind ca-i singur pe lume, ca, parasit si lipsit de ajutorul lui Dumnezeu,

nu se poate bizui decat pe puterile sale. Hristos risipeste aceasta amagire invatand ca Dumnezeu Se ingrijeste necontenit de om (cf. Mt. 10, 29-31; Lc. 12, 6-7). De aceea, **frica este semn al lipsei de credinta in Pronia dumnezeiasca** (cf. Mc. 4, 36-40).

Frica arata de asemenea lipsa de credinta in privinta bunurilor duhovnicesti. De le-ar iubi omul pe acestea, numai de pierderea lor s-ar teme. Caci ele singure sunt cu adevarat de cel mai mare pret, si omul nu se poate lipsi de ele. Cel care se preda lui Dumnezeu si se face partas al invierii lui Hristos si al vietii celei dumnezeiesti n-are a se teme nici pentru sufletul, nici pentru trupul sau, nici chiar de moarte, care numai trupul il surpa vremelnic, si nimic mai mult (cf. Mt. 10, 28; Lc. 12,4). Cel care se uneste cu Dumnezeu afla in El plinatatea bunatatilor duhovnicesti si nu se infricoseaza de pierderea bunatatilor materiale.

Teama arata nu doar lipsa de credinta in bunurile duhovnicesti, singurele adevarate, ci in acelasi timp credinta desarta in bunurile pamantesti cele amagitoare (cf. Mt. 6, 19; Lc. 12,33). Si pentru ca sunt trecatoare, iar omul supus mortii, mai devreme sau mai tarziu le pierde si pe ele, si placerea pricinuita de ele, care-i mai prejos de desfatarile Imparatiei. **De-ar sti ce desarte sunt lucrurile acestea lumesti si placerile trupesti de care se alipeste, omul n-ar mai fi bantuit de frica si pierderea lor nu l-ar mai tulbura.**

Terapeutica duhovniceasca a fricii patimase e un mijloc bun de tratare a *fobiilor si a angoasei,* forme derivate ale fricii.

Pentru bolnav ea inseamna schimbarea ierarhiei de valori, cu ajutorul terapeutului, sporirea credintei si a nadejdii in Dumnezeu si in pronia Sa.

Frica – si toate starile legate de ea, *teama, spaima, nelinistea, anxietatea, angoasa, disperarea* - fiind fundamental legata de alipirea de bunurile lumesti, omul nu poate scapa de ea decat lepadadu-se de lume si **aruncand toata grija la Dumnezeu, cu nadejdea tare ca El ii va da toate cele ce-i sunt de trebuinta**. Insusi Domnul ne invata:

> *Nu duceti grija, spunand ce vom maca?, ori: Ce vom bea? ori: Cu ce ne vom imbraca? Caci dupa toate acestea se straduiesc paganii; ca stie Tatal vostru cel ceresc ca aveti nevoie de toate acestea. Ci cautati mai intai Imparatia lui Dumnezeu si dreptatea Lui, si toate acestea se vor adauga voua. Nu va ingrijorati de ziua de mdine* (Mt. 6, 31-34).

Cea dintai pricina a fricii este, asa cum am vazut, ***lipsa credintei.*** In inima credincioasa, asadar, nu-i loc de frica. **Cel care crede cu tarie in Dumnezeu si in purtarea Sa de grija e incredintat ca intotdeauna si in tot locul e ocrotit si aparat de El, si n-are a se teme de nimic, nici de reaua intamplare, nici de vrajmasi si nici de moarte** (cf. Ps. 3, 5-6; Ps. 22, 4; Ps. 26, 1-2, 5-6; Evr. 13, 5-6).

Nu cu taria credintei sale scapa omul de frica, ci cu ajutorul lui Dumnezeu, Care raspunde credintei cu iubire, sprijinind si intarind.

Si acest ajutor trebuie cerut in rugaciune, cu credinta ca Dumnezeu are puterea sa ajute si cu nadejdea ca-l va si ajuta . Leacul cel mai puternic impotriva fricii si a starilor inrudite cu ea (spaima, neliniste, tulburare) **e *„rugaciunea inimii”*** [5]**. Ea il tine pe om pururi unit cu Dumnezeu, pururi ii face parte de ajutorul Lui, si nu mai lasa loc de frica. Ca salasluirea necontenita a puterii dumnezeiesti in om prin rugaciunea cea necontenita stinge frica si tulburarile iscate de ea.**

Tamaduirea fricii cere din partea omului lepadarea voii si smerenie. Frica este legata de mandrie, si atata vreme cat omul se increde in puterile sale, e rob al fricii. De biruit o biruieste prin puterea lui Dumnezeu, si ca sa dobandeasca aceasta putere si s-o pastreze in sufletul sau, ci trebuie sa se lepede de sine, sa-si recunoasca neputinta; altminteri, puterea dumnezeiasca nu poate salaslui in el.

De teama izbaveste iubirea, scotand-o din suflet, dupa cuvantul Evanghelistului Ioan: *In iubire nu este frica, ci iubirea desavarsita alunga frica* (In 4, 18). E adevarat si cand e vorba de iubirea aproapelui, ca nu se teme de fratele sau cel iubitor de frate; dar mai cu seama cand e vorba de iubirea de Dumnezeu, care alunga toata frica lumeasca si indeosebi frica de moarte, din care izvoraste orice frica. Din iubirea lui Dumnezeu omul primeste o „putere de incredere”, care biruie teama. Unit cu Cel caruia li sunt supuse toate, nimic nu-l poate vatama. Prin iubire petrece cu Dumnezeu, instrainat de cele lumesti, launtrice sau din afara, care isca teama, desfatandu-se cu bunatatile cele duhovnicesti, pe care nimeni, niciodata, nu i le poate rapi.

Bolnavul, cu ajutorul terapeutului, trebuie sa intoarca frica patimasa la frica virtuoasa, cea dupa Dumnezeu!

Caci, asa cum am spus mai inainte, **exista o frica sfanta, data de Dumnezeu omului spre mantuire, numita pentru aceasta de Parinti *„frica mantuitoare”, „neliniste mantuitoare”*** . Aceasta frica nu este alta decat *„frica de Dumnezeu”* de care vorbeste traditia ascetica.

Si frica virtuoasa, si cea patimasa se intemeiaza pe tendinta fireasca a omului de a se teme **. Cea patimasa este de fapt o deviere contrara firii, o pervertire patologica a fricii virtuoase, fireasca si normala pentru om; frica aceasta sta in legatura cu lumea, iar nu cu Dumnezeu, in felul cuvenit firii sale.**

Lecuirea fricii patimase se face, asadar, prin convertirea, prin reintoarcerea catre Dumnezeu a tendintei pe care se intemeiaza.

Avand una si aceeasi radacina, cele doua soiuri de frica nu sufera sa stea impreuna. **Frica patimasa alunga frica de Dumnezeu, si, de o va dobandi omul pe aceasta din urma, se va mantui de cea dintai. Pe masura ce in om sporeste frica de Dumnezeu, frica patimasa se vestejeste si piere**, dupa cum spune Scriptura: *Cel care se teme de Domnul n-are teama de nimic* (Sir. 34, 14).

Cat priveste felul in care se poate dobandi *frica de Dumnezeu* (care, sa nu uitam, fundamental e **frica de a nu fi despartit de Dumnezeu**), trimitem la studiul nostru consacrat acestui subiect. [6]

3. Absolutizarea relativului

***Absolutizarea relativului* este o componenta esentiala a celor mai multe boli psihice.** Rolul sau patogen a fost pus in

evidenta, pe plan psihologic, de psihanalistii Igor Caruso[7] si Wilfried Daim[8], ambii referindu-se, in modul lor de a intelege psihopatologia, la valori religioase de inspiratie crestina. Cei doi psihanalisti s-au marginit din pacate la consideratii generale si n-au stiut sa extraga pe plan terapeutic cuvenitele consecinte ale acestei intuitii juste. Am aratat in alta parte felul in care pacatul l-a dus pe om la uitarea lui Dumnezeu si la intoarcerea puterii sale de cunoastere, a puterii poftitoare si a celei de a iubi, si a tuturor puterilor sale catre propriul eu, rupt de Dumnezeu, si catre lustrul acestei lumi, rupta si ea de Dumnezeu, de dragul placerii.[9] Si asa, necunoasterea lui Dumnezeu a dat loc iubirii de sine, din care au rasarit multime de patimi, chipurile vazute ale alipirii de sine si de aceasta lume. **Pierzand intelegerea Absolutului, omul se idolatrizeaza pe sine, se indumnezeieste fara de Dumnezeu si in afara lui Dumnezeu, si-si face dumnezei din lucrurile marginite ale acestei lumi.** Parintii, mai cu seama Sfantul Atanasie cel Mare si Sfantul Maxim Marturisitorul, au infatisat foarte bine felul in care ***omul ajunge sa creeze idoli.***

Daca privim bine, vom observa ca **in toate bolile psihice acest proces de absolutizare a relativului si de transformare in idol a unui lucru marginit este dus la extrem.**

Hipertrofia eului - de care vom vorbi mai jos – se intalneste in multe nevroze (mai ales in nevroza isterica) si in multe psihoze (indeosebi in psihoza paranoica).

Iar cat priveste **absolutizarea unor obiecte, situatii sau reprezentari particulare , ea se afla in centrul nevrozelor fobice si al nevrozei obsesionale.**

Intr-un anume fel se regaseste si in psihoze, pentru ca **orice delir este pana la urma o interpretare generala a realitatii printr-un aspect foarte limitat al ei.**

Terapeutica cere, dupa cum bine au sesizat I. Caruso si W. Daim, *restabilirea ierarhiei valorilor.* Terapeutica duhovniceasca consta in **rasturnarea perspectivei, in intoarcerea facultatii de cunoastere, a puterii doritoare si a celei agresive, ca si a tuturor celorlalte puteri ale omului catre Dumnezeu, Care trebuie sa devina centrul de referinta absolut.** Obiectele absolutizate si transformate in idoli isi vor regasi astfel locul si valoarea lor relativa.

Aceasta rasturnare de perspectiva, aceasta restabilire a valorilor nu se poate produce decat prin **intarirea credintei in Dumnezeu a celui bolnav** si totodata prin slabirea legaturilor care-l tin alipit de lume, adica a patimilor din el. **Nu-i vorba aici asadar de un proces pur intelectual, ci de un proces ascetic[10] global.** Inclusa in viata ascetica, terapeutica e mai eficace in cazul delirului (care, in psihoze, sta la baza crearii de idoli), rezistent la discursul pur rational.

4. Falsele ritualuri

Falsele ritualuri se regasesc in multe dintre maladiile psihice, dar ocupa un loc central in *nevroza obsesionala.*

Freud a constatat analogia care exista intre aceste ritualuri nevrotice si ritualurile religioase. Aceasta l-a si facut sa vada in religie un fenomen nevrotic.[11] Noi credem ca, dimpotriva, **ritualurile nevrotice sunt contrafaceri patologice si substitute ale ritualurilor religioase autentice si perfect sanatoase.** Aceasta nu inseamna neaparat ca bolnavul sa fi avut cunostinta mai intai de aceste ritualuri religioase, pe care ulterior sa le fi pervertit. ***Ritualismul*** **in general – care poate fi intalnit la toti oamenii sub felurite forme si in grade diferite – are la baza religiozitatea inconstienta a omului, adica ceea ce noi am numit inconstient *„teofil”* .** E posibil ca ritualurile nevrotice, forme acute si aberante ale ritualismului autentic, sa fie fondate pe **intuitia inconstienta a bolnavului ca ritualul e benefic pentru suferinta sa, rezultand dintr-o tentativa stangace de a inventa un ritual care-i lipseste.**

Freud a subliniat ca ritualurile care apar in nevroza obsesionala sunt mijloace de a inlatura angoasa. **In realitate insa trebuie sa trecem dincolo de angoasa, la cauza ei, adica la sentimentul de rusine nemarturisita sau la sentimentul de vinovatie, indreptatit sau nu. Multe ritualuri sunt ritualuri de purificare sau de expiere, cu o forma simbolica, fiind asadar deviatii si deformari ale ritualurilor penitentiale autentice, carora, intr-un anume fel, le tin locul.**

Rolul fundamental al terapeutului este acela de a descoperi greseala, reala sau inchipuita, care genereaza sentimentul de rusine sau de vinovatie. Cunoasterea ei ii reduce puterea patogena. Psihanaliza insa se limiteaza la a favoriza „constientizarea” si verbalizarea, fara a se pronunta asupra calitatii morale a faptului care a generat sentimentul de vinovatie, in vreme ce **terapeutica duhovniceasca[12] merge mai departe, ajutandu-l pe bolnav sa scape de el fie prin pocainta si dezlegarea pacatelor in cadrul Tainei Spovedaniei, daca este cu adevarat vorba de un pacat, fie prin corectarea felului in care este privita fapta, gandul sau sentimentul socotite vinovate, daca nu este cu adevarat vorba de vina.**

Tamaduitoare e si schimbarea acestui fals *ritual morbid* intr-un ritual autentic si salubru. **Cu ajutorul terapeutului, bolnavul trece incet-incet de la cuvintele si formulele compulsive la cuvinte si formule de rugaciune si la o stare de cainta pentru vina care-l apasa. Cainta e binefacatoare si cand e vorba de pacate stiute, dar si nestiute.** Si tot asa, actele compulsive pot deveni gesturi de rugaciune (semnul crucii, metanii …). E vorba, altfel spus, de a schimba purtarea morbida in atitudine normala, de **a intoarce aceste false ritualuri maladive si zadarnice, care le stramba si le schimonosesc pe cele reale, la forma lor autentica si cu adevarat sfintitoare.**

Brutalitatea cu care se impun nu e un obstacol al unei astfel de terapii. Bolnavul invata intr-o prima etapa ca dupa acest pseudoritual compulsiv, cu neputinta de reprimat, sa treaca la un ritual autentic. Apoi invata sa-i sesizeze atacul si-l impiedica sa se manifeste, printr-un ritual real. E vorba aici de disciplina mentala si obisnuinta ce se castiga incetul cu incetul.

Tot aici sa spunem un cuvant despre asa-numitele TOC ***- tulburari obsesionale compulsive*** - care par sa se fi raspandit foarte mult in ultima vreme. Aceste TOC sunt prezente indeosebi in sindromul Gilles de la Toutette si iau adesea forma gesturilor si cuvintelor murdare (copropraxie si coprolalie), si chiar a blasfemiilor.

Astazi se admite in mod curent faptul ca sindromul Gilles de la Tourette are o origine organica, manifestandu-se mai ales printr-o agitatie nervoasa dezordonata. **Ne intrebam insa de ce tulburarile obsesionale compulsive, cand sunt structurate, iau forma gesturilor si cuvintelor murdare sau blasfemiatorii, si nu a unor gesturi si cuvinte oarecare. E evidenta aici**

implicatia morala si spirituala.

Am putea fi tentati sa vedem in aceasta o lucrare demonica, dat fiind ca blasfemiile si cuvintele murdare sunt obisnuite in fenomenele de posesie demonica, lucrul acesta insa cere discernamant duhovnicesc.

Se pare ca **de fapt, in majoritatea cazurilor, e vorba de pierderea controlului moral, ca si a celui fizic si psihic.**

O reeducare este insa posibila, si in multe cazuri terapiile mai sus amintite pot fi aplicate cu succes.

Tratarea lor se poate inspira si din terapeutica duhovniceasca a cugetelor de hula, curente pe anumite trepte ale vietii spirituale, care, fara sa fie semn de boala psihica, sunt si ele manifestari compulsive nedorite si sursa de chin si neliniste pentru cei care le indura.

(…)

8. Injosirea bolnavicioasa de sine

Injosirea de sine se intalneste in multe boli psihice, mai ales in depresii si in melancolie. Multe dintre dificultarile relationale prezente in majoritatea nevrozelor sunt legate de ea.

Multi Parinti spun ca, **paradoxal, injosirea de sine izvoraste din iubirea de sine patimasa si rea.** Pentru ca omul nu fiinteaza cu adevarat decat in Dumnezeu – ca unul care este dupa chipul Lui si menit prin fire sa urce la asemanarea cu El -, **de se iubeste pe sine fara de Dumnezeu, prin iubire patimasa de sine, nu se va iubi cu adevarat pe sine, pentru ca de fapt iubeste in el pe un altul, care nu-i el cel adevarat, si asa uraste ceea ce este dupa adevar.**

Sfantul Maxim Marturisitorul spune ca iubirea patimasa de sine vine din necunoasterea lui Dumnezeu si de sine. **Omul se iubeste rau pe sine pentru ca se vede in chip stramb, fantomatic, amagitor. Si cel mai adesea de aceea se simte om de nimic si lipsit de orice valoare, pentru ca se raporteaza la o amagitoare inchipuire de sine.**

Cuvenita pretuire de sine o afla omul recastigandu-si adevarata cunoastere de sine, intelegand legatura profunda si intima a fiintei sale cu Dumnezeu, potrivit obarsiei si telului ei, legatura care exista in insasi firea sa de om, dar care-i ramane la inceput nestiuta.

Dar numai a se cunoaste *cum* este nu-i de ajuns. Numai prin schimbarea iubirii patimase in iubire sfanta se intoarce omul la adevarata iubire de sine, careia injosirea de sine ii e meteahna si lipsa.

Iubirea virtuoasa de sine, pe care **Sfantul Maxim Marturisitorul o numeste *„buna iubire de sine”,*** e unul dintre chipurile iubirii. Caci iubirea e mai intai iubire de Dumnezeu si apoi iubire de aproapele, pe care omul trebuie sa-l iubeasca ca pe sine insusi, dupa cum porunceste Domnul: *Sa iubesti pe aproapele tau ca pe tine insuti!* (Mt. 22, 39; Mc. 12, 31; Lc. 10, 27). Si asa, **in iubirea celuilalt e cuprinsa si iubirea de sine potrivit virtutii, de care adesea chiar crestinii uita sau o leapada ca pe ceva rau, de teama sa nu fie luata drept iubire egoista de sine. Dar iubirea virtuoasa de sine n-are nimic de-a face cu iubirea patimasa de sine, care e maica tuturor patimilor, ci chiar i se impotriveste.** Pentru ca in vreme ce iubirea de sine ca patima inseamna iubire de sine dupa trup, de dragul propriei persoane, fara de Dumnezeu, iubirea de sine cea duhovniceasca e iubire de sine in Dumnezeu si de dragul lui Dumnezeu, **drept ceea ce suntem cu adevarat in chip actual, adica persoana creata dupa chipul lui Dumnezeu, si drept ceea ce suntem chemati sa fim: persoana asemenea lui Dumnezeu, fii prin infiere si dumnezei prin har.** Inseamna asadar a te iubi pe tine insuti din pricina desavarsitei si neasemanatei **iubiri pe care Dumnezeu o are pentru persoana noastra, unica, irepetabila, de neinlocuit, cu o valoare absoluta, inalienabila si vesnica in ochii lui Dumnezeu.**

Iubirea duhovniceasca de sine sau *filautia* virtuoasa se arata aici urmatoare poruncii celei dintai, aceea de a-L iubi pe Dumnezeu, pentru ca a te iubi pe tine in chip duhovnicesc inseamna a te iubi in Dumnezeu si pentru Dumnezeu.

Iubirea de Dumnezeu si iubirea virtuoasa de sine nici nu pot fi despartite; pentru ca, de se iubeste omul pe sine ca pe cel este dupa chipul lui Dumnezeu si iubit de El, fireste ca-L va iubi pe Dumnezeu. Si invers, dupa cum spune Sfantul Antonie cel Mare, „*cel care-L iubeste pe Dumnezeu se iubeste pe sine”*[13].

In vreme ce **iubirea patimasa de sine e alipire a omului de propria-i persoana, de eul ferecat in sine, nestraveziu si intors de la Dumnezeu**, lipsit in felul acesta de tot ce este cu adevarat si viata adevarata, iubirea de sine, potrivit virtutii, e dimpotriva deschidere deplina catre Dumnezeu, deplina transparenta la harurile Sale. Si in vreme ce iubirea rea de sine il face pe om, dupa cuvantul Sfantului Maxim Marturisitorul, *„iubitor de sine in chip vrajmas”*, iubirea virtuoasa de sine il face sa se iubeasca cu adevarat, pentru ceea ce este cu adevarat in adancul fiintei sale, care-si are in Dumnezeu temeiul, obarsia si sfarsitul. In vreme ce patima *filautiei* il instraineaza pe om de sine insusi, *filautia cea dupa virtute* il face sa se regaseasca pe sine, in Dumnezeu, drept ceea ce este cu adevarat.

Si tot asa, in vreme ce iubirea patimasa de sine strica relatiile cu semenii, prin felul rau de a fi si a se purta cu ei, ducind pana la ura, iubirea virtuoasa de sine deschide poarta iubirii de aproapele, iubit de-acum asa cum se cuvine. Pentru ca acela care se iubeste cu adevarat pe sine, dupa adevarul fiintei sale, in Dumnezeu si pentru Dumnezeu, poate cu adevarat sa-l iubeasca in chip duhovnicesc pe fratele sau, fara nici un cuget patimas ori trupesc, ca persoana creata ca si el dupa chipul lui Dumnezeu si chemata, ca si el, la asemanarea cu El; iubindu-l, asadar, ca pe unul de o fire cu el, fiu, prin infiere, al Aceluiasi Tata si frate al sau in Hristos. Dupa cum iarasi spune Sfantul Antonie cel Mare: *„Cine stie sa se iubeasca pe sine iubeste si pe ceilalti.”*[14] Si, invers, iubirea duhovniceasca de sine presupune iubirea aproapelui; ca, pentru a te iubi in chip sfant pe tine, trebuie sa-l iubesti pe fratele tau, dupa cum spune Sfantul Ioan Gura de Aur.[15]

9. Relatia patologica cu trupul

Multe boli psihice sunt insotite de o relatie bolnavicioasa cu propriul trup.

E vorba de ***erotizarea trupului*** sau de ***folosirea lui drept mijloc de a atrage atentia si dragostea,*** ca in nevroza isterica. Sau de ***sila de trup si respingerea lui,*** ca in anorexie (in care exista insa si dorinta de a atrage atentia si dragostea printr-o infatisare cat mai atractiva a trupului). Sau inca si de ***o gresita percepere a trupului, socotit, in cazurile extreme, drept un obiect exterior si strain***, ca in cazul schizofreniei.

Pe langa acestea, exista si diferite alte tulburari ale relatiei cu trupul care, fara sa fie propriu-zis boli psihice, au totusi un caracter patologic. Aceste tulburari s-au dezvoltat foarte mult in societatea de azi si se traduc prin ***recursul la activitati si tratamente care au drept scop conformarea trupului la un ideal de tinerete si frumusete*****. In spatele lor se afla adesea frica de a fi exclus din societate, de batranete si moarte.**

Fie ca e vorba de erotizarea trupului, fie de dispretuirea lui, la baza acestor atitudini se afla un atasament excesiv si patologic fata, de trup, care, din punct de vedere duhovnicesc, tine de iubirea de sine. Aceasta afirmatie pare de neinteles cand e vorba de sila de trup, de respingerea lui ca ceva rau, de care trebuie sa scapi cu orice pret; insa **dispretuirea trupului e si ea un semn al importantei care i se acorda, chiar daca trupul e gresit evaluat si socotit rau.**

Reaua relatie cu trupul – fie ca este indragit peste masura, fie ca este peste masura de urat – se indreapta intelegand ca trupul este o dimensiune a persoanei, si pentru aceasta se cuvine cinstit si iubit duhovniceste, cu cinstea si iubirea cu care omul e dator sa se iubeasca pe sine, intreg, trup si suflet. Si in acest caz, iubirea rea de sine trebuie intoarsa la buna si dreapta iubire de sine.

De se iubeste omul pe sine cu adevarat, drept ceea ce este duhovniceste in Domnul, nici nu-si face trupul nada a desfatarii, nici nu-l nesocoteste ca pe un lucru rau si strain de fiinta sa.

Nevointa trupeasca - mai cu seama postul, dar si privegherile si lucrul ostenitor- e un mijloc bun de a-si aduce omul aminte ca vietuieste in trup si are trupul partas nelipsit**. Tot asa, rugaciunea, nelipsita de gesturi trupesti – semnul crucii, ingenuncheri si metanii – si de incordarea trupului, alaturi de suflet si minte (rugaciunea inimii), il duce pe om la simtirea legaturii profunde dintre suflet si trup si la intelegerea rostului duhovnicesc al trupului cel impreuna lucrator cu sufletul si mintea.**

E bine ca bolnavului sa i se redea *cunoasterea justa a valorii trupului,* recunoscuta de crestinism. Caci, din pacate, **multe forme deviate de spiritualitate, mai ales in Apus, au dezvoltat in mentalitatea oamenilor dispret si respingere fata de trup si, constient sau inconstient, au inspirat si au confirmat atitudinea negativa a unor persoane fata de propriul trup**. Sa nu uitam ca religia crestina invata ca Fiul lui Dumnezeu, facandu-Se om, S-a intrupat, adica ***a luat trup omenesc, nu doar suflet si minte, pentru a mantui si sufletul si trupul si pentru a le indumnezei pe amandoua*** si a le face astfel, in persoana omeneasca, impreuna partase la bunatatile dumnezeiesti fagaduite celor credinciosi. Faptul ca **la Impartasanie credinciosii primesc in trupul lor Trupul lui Hristos** este expresia cea mai concreta si mai inalta a acestui adevar al credintei crestine. Impartasirea cu Preasfintele Taine, pe langa toate celelalte haruri ale sale, are, asadar, darul de a-l face pe om sa inteleaga valoarea sacra a trupului sau, vas al Cuvantului intrupat si, dupa cuvantul Apostolului, templu al Duhului Sfant.[16]

Note:

[1]A se vedea intre altii A. Hesnard, *L'Univers morbide de lafaute,* Paris, 1949; P. Solignac, *La Nevrose chretienne,* Paris, 1990.

[2] A se vedea A. Hesnard, *Esquisse d'une morale sans obligation ni sanction,* Paris, 1884.

[3] **Am cunoscut personal un bolnav care isi inchipuia ca este Adam si vinovat de pacatul stramosesc si, prin urmare, de toate nenorocirile si suferintele oamenilor; se pedepsea pentru aceasta prin tentative repetate de suicid, care capatau forme atroce, din dorinta lui de a suferi cat mai mult inainte de a muri.**

[4]A se vedea studiul nostru *Therapeutique des maladies spirituel les,* ed. a IV-a, Paris, 2000, pp. 229-240.

[5] Despre aceasta forma speciala a rugaciunii, curent folosita in Biserica Ortodoxa, a se vedea studiul nostru *Therapeutique des maladies spirituelles,* editia a IV-a, Paris, 2000, pp. 384-395.

[6] *Therapeutique des maladies spirituelles,* ed. a IV-a, Paris, 2000,pp. 670-673.

[7]*Psychanalyse et synthese personelle,* Paris, 1959, indeosebi pp.57-73.

[8]*Transvaluation de la psychanalyse. L'Homme et l'Absolu,* Paris,1956, indeosebi pp. 134-149. Wilfried Daim scrie:

> „Daca Absolutul nu este perceput ca absolut, ci ca relativ, si daca, dimpotriva, ceva relativ este perceput ca absolut, in om se naste un conflict fundamental. Din acel moment, acest relativ ridicat la rangul de absolut nu mai este Dumnezeu, ci un idol. **Idolul ia nastere din deificarea a ceva relativ, insotita de detronarea lui Dumnezeu, care, in raport cu idolul, a fost privat de caracterul sau divin si, prin urmare, a devenit relativ. Cand Dumnezeu devine relativ, iar idolul e ridicat la rangul de absolut, apare un conflict cu realitatea, urmat in mod necesar de consecinte funeste.** [...] Daca un fragment din lume este scos din realitate si inaltat la rangul de idol, adica preschimbat in absolut, are loc **o deformare si o dezaxare a opticii, atat in privinta lucrurilor, cat si a individului insusi. Raporturile reciproce dintre om si lume sunt dezaxate, ordinea stabilita e distrusa. Idolul e astfel supraestimat, iar Dumnezeu subestimat, in egala masura. *Dezaxarea cunoasterii* produce *actiuni dezaxate.*** Acestea nu sunt conforme cu natura lor, nu sunt adecvate situatiei reale si nu-si ating scopul. De aici, ***conflictul cu realitatea,*** conflict care constituie adevarata cauza a nevrozei si poate si a psihozei" (pp. 135-136).

[9] A se vedea *Therapeutique de maladies spirituelles,* ed. a IV-a, Paris, 2000, pp. 49-128

[10] **In sensul larg al acestui termen.**

[11] Cf. *Totem et tabou,* Paris, 1951, p. 46; " *Actions compulsifonnelles et exercices religieux"* , in *Psychose, nevrose et perversion,* Paris, 1973, pp. 133-142; a se vedea mai ales p. 141, unde spune: " *Potrivit acestor concordante si analogii, putem risca sa concepem nevroza obsesionala drept pandantul patologic al formatiei religioase si sa caracterizam nevroza drept o religiozitate individuala, iar religia drept o nevroza obsesionala colectiva".*

[12] Trebuie sa reamintim faptul ca in Biserica Ortodoxa, in numeroase rugaciuni se cere de la Dumnezeu **iertarea pacatelor stiute si *nestiute* (inconstiente).**

[13] *Epistole,* IV, 9; cf. Sf. Nicolae Cabasila, *Despre viata in Hristos,* VII, 66: ***„Iubind pe Dumnezeu, iubim si sufletul nostru".***

[14] *Epistole,* IV, 7.

[15] *Omilii la II Timotei,* VII, 1.

[16] Despre locul trupului in crestinism si in spiritualitatea ortodoxa, a se vedea studiile noastre: *Acesta este trupul Meu,* Geneva, 1996; „Acest trup al nostru care ne este drag", in *Le Chretien de vant la maladie, la souffrance et la mort,* Paris, 2002, pp. 23-29, pp. 23-29; *Le Corps et le Christianisme,* Cleon d'Andran et Aix-en-Provence, 2003, pp. 23-37.

(din: **Jean-Claude Larchet, *Inconstientul spiritual sau Adancul nestiut al inimii*** , Editura Sophia, Bucuresti, 2009)

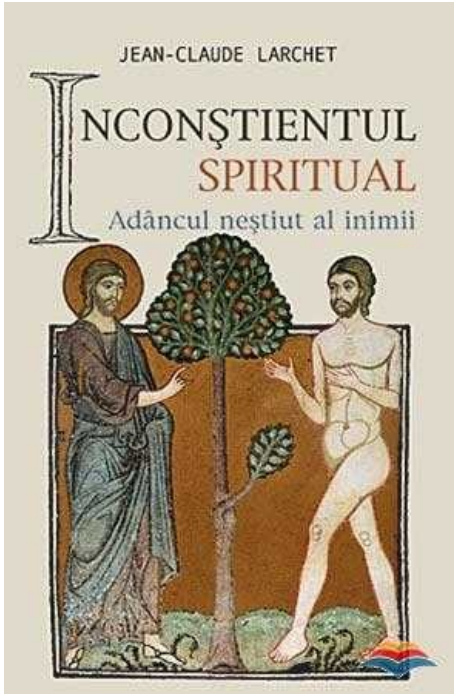

De acelasi autor:

- **GARBOVIREA NEVAZUTA – ADANCUL NESTIUT AL PATIMILOR**
- **Boala si nebunia slavei desarte**
- **Jean-Claude Larchet ne talcuieste cuvantul providential primit de Sfantul Siluan: *"TINE-TI MINTEA IN IAD SI NU DEZNADAJDUI!"***
- **Psihoza gripei noi si atacul la inima credintei noastre**
- **Toate cartile lui Jean-Claude Larchet aparute in limba romana**

8 Comentarii »

8 Raspunsuri to "Jean-Claude Larchet despre SURSELE SPIRITUALE ALE BOLILOR PSIHICE (fragment): VINOVATIA, FRICA, IDOLATRIA, OBSESIILE, INJOSIREA DE SINE, s.a."

1. *pe 15 Oct 2010 la 10:32* # *IoanC*

   Cred ca subiectul 'fricii de Dumnezeu' este unul adeseori inteles gresit de catre crestini si nu numai. Si astfel, frica de Dumnezeu este interpretata si chiar traita ca fiind un sentiment de teroare tipic situatiilor in care ne-am raporta la cineva care ne voieste si face raul. Dumnezeu este Atotbun, deci astfel de sentimente sunt nefondate. Cred ca o expunere cat mai completa din punct de vedere teologic, dar poate si lingvistic si psihologic ar fi de mare folos. Daca cineva poate recomanda scrieri in acest sens, cu siguranta ar ajuta pe multa lume. Din pacate, personal nu detin informatii despre o astfel de lucrare in limba romana.

2. *pe 15 Oct 2010 la 10:39* # *admin*

@ Ioan C:

http://www.razbointrucuvant.ro/2009/10/12/avva-dorotei-ne-raspunde-dilemei-sa-l-iubim-pe-dumnezeu-sau-sa-ne-fie-frica-de-el/

http://rafailnoica.wordpress.com/2008/12/09/parintele-rafail-noica-despre-frica-lui-dumnezeu/

http://www.razbointrucuvant.ro/2009/03/13/parintele-policarp-de-la-crasna-despre-frica-de-dumnezeu-si-bucuria-in-domnul/

http://www.razbointrucuvant.ro/2010/06/04/cuviosul-paisie-aghioritul-obraznicia-alunga-harul-dumnezeiesc/

http://www.librariasophia.ro/carti-mantuitoarea-frica-de-dumnezeu-sandu,-grigorie,-ierom.-so-2976.html

3. *pe 15 Oct 2010 la 11:54* # *Romeo2110*

Am citit undeva ca Jean Claude Larchet este membru al Academiei franceze. Cu toate acestea, dupa ce am studiat in bibliografia unei carti (editate de Sophia) locurile unde a fost invitat sa-si sustina conferintele in care prezenta legaturile intre psihologia moderna si invataturile Sfintilor Parinti, am ramas dezamagit: in lumea apuseana, daca vrei sa vorbesti la standarte academice despre psihologie si Sfintii Parinti, esti invitat doar de Universitati Ortodoxe sau Catolice (Grecia, Argentina, Chile).
Astora laice, nu prea le place tema. Putem deduce de aici ca se poate primi premiul Nobel (un fel de premiu Lenin in versiune SUA-UE), pentru fecundare “in vitro”, tehnologie condamnata de Biserica, dar nu putem spera la vreo apreciere a vreunui studiu care sa arate legatura intre vreun pacat (promovat de ONG-urile moderne) si boala.

Dupa cum spunea in lucrarea mai veche “Terapia bolilor mintale”, in momentul de fata exista peste 20 de scoli de psihologie, fundamentate pe traditii (religii)-pt ca aici se cauta modelele antropologice.
La loc de cinte bineinteles, scoala lui S Freud, care vede in pacatul desfranarii, o componenta a naturii umane.

4. *pe 15 Oct 2010 la 14:01* # *madalina*

Conform mai multor studii, mai ales din perioada interbelica, evreii se disting ca unpopor cu cele maimulte cazuri de suferinzi psihici, mai ales de dezordine obsesiva-compulsiva (care este mentionata si in acest articol). Nenorocirea ar fi, adaug eu, ca prea multi dintre acestia se plimba nestingheriti si sint considerati “normali”, asa incit in loc sa fie in vre-o institutie de specialitate ei nu numai ca sint inlibertate dar sint si in pozitii de unde pot influenta vietile atit de multor oameni.

5. *pe 15 Oct 2010 la 14:41* # *admin*

@madalina: Si unde sunt acele studii? Altfel suna dubios legatura….

6. *pe 15 Oct 2010 la 17:13* # *Mirela*

Iubirea de sine nu naste injosirea de sine, ci mai degraba inalta parere (inchipuita) despre sine, mandria. Pt ca cine se iubeste pe sine se crede mai presus decat altii. Unii confunda smerirea de sine cu injosirea de sine. Deseori judecam gresit pe aproapele si ne grabim sa punem etichete, pt ca ne lipseste ingaduinta,incapacitatea de a empatiza, ne iubim prea mult pe noi, fiind impotenti in a-i iubi si intelege pe altii. Dintre toate patimile mandria este insa cea mai rea si care ne desparte de Hristos.

7. *pe 15 Oct 2010 la 18:36* # *Romeo2110*

Conferintele lui Larschet, preluate in cartea Inconstientul spiritual, Sophia, pag 10:

cap 1: Congresul federatiei europene a Asociatiilor medicale catolice, Bratislava iul 2004
cap 2 si 3: Colocviul stiintific tinut la Livadia-Grecia oct 2003
cap 4 Zilele psihologiei, Univ catolica Buenos Aires aug 2004
cap 9,10,11: conferinte la Centrul Elen de Psihanaliza, oct 2003

Deci in “lumea buna” unde avem universitati de top cu multi laureati de premii Nobel, punctul de vedere stiintific ortodox nu are cum sa se auda.
In zone intinse din SUA inca de acum 15 ani, foarte multi catolici evitau sa-si marturiseasca deschis “biserica” de care tineau.

8. *pe 15 Oct 2010 la 19:47* # *Romeo2110*

Copii cu deficiente psihice, se nasc atunci cad are loc pacatul “amestecarii de sange” al parintilor; atunci cand de exemplu se casatoresc verii intre ei; nu conteaza daca sunt evrei, olandezi, suedezi sau americani.
Am cunoscut personal un tanar de 20 de ani, care se nascuse in urma unui viol al tatalui asupra fetei; copilul era complet lipsit de discernamant.
Am auzit de o situatie in care un tata (tzigan) a venit la o manastire cu 2 copii surdo-muti pt vindecare: preotul a aflat ca

mama copiilor era verisoara lui primara; i-a explicat ca asta e pedeapsa de la Dumnezeu.

Este absolut necesar ca la casatorie sa se aiba in vedere impedimentele canonice. Evident acesate lucruri nu se respecta in occidend si de aici numarul mare de copii handicapati psihic, care procentual este mult peste cel al copiilor din Romania.

Allbert Einstein a fost de exemplu casatorit cu o verisoara de-a lui:

Din miile de pagini de corespondente studiate de Barbara Wolff in Israel, reiese ca Einstein obisnuia sa se laude si chiar sa povesteasca despre aventurile sale sotiei lui, Elsa fosta Lowenthal. Cine era de fapt Elsa? O verisoara care il ingrijise in perioada in care Einstein fusese bolnav.

http://www.studentie.ro/campus/FEMEILE___SLABICIUNEA_LUI_EINSTEIN/c-70-a-9303

Nume (necesar)

Adresa de mail (nu va fi facuta publica) (necesara)

Site

Trimite

* Pentru a deveni public, comentariul dumneavoastra trebuie aprobat de un administrator. Va rugam sa ne intelegeti daca nu vom publica anumite mesaje, considerandu-le nepotrivite, neconforme cu invatatura ortodoxa sau nefolositoare sufleteste. Va multumim!

INDEMN LA RUGACIUNE

Calendar ortodox

Sâmbata, 16 octombrie
SFINTII ZILEI

• Sf. Mucenic Longhin sutasul
• Sf. Doi Mucenici cei tăiati împreună cu Sfântul Longhin
• Sf. Mucenici Leontie, Dometie, Terentie si Domnin
• Sf. Preacuvios Mal

*Click **pe sfinti** pentru Sinaxarul zilei sau click aici pentru sinaxarul in format audio mp3*

Stiri/recomandari

- stiri
- Seful Google arata cu degetul spre “linia critica”: CIPUL IMPLANTAT SUB PIELE SI CONECTAT LA INTERNET!/ Marea gogorita a securitatii scanerului biometric demontata de THE NEW SCIENTIST
- Protestul de la Finante, scanteia de la care poate incepe explozia revoltelor sociale “spontane”? Disolutia finala a statului sau preludiul unei dictaturi-pilot?/ ILIE SERBANESCU DESPRE VINOVATIA BNR IN DEZASTRUL TARII/ Fantasma ‘crestin’-democrata si propulsia artificiala a lui Baconschi – un alt experiment politic?/ EUROPA ISI PREGATESTE BICIUL PEDEPSELOR ECONOMICE/ De la Google, Big-Brotherul ‘prietenos’ la neo-securismul periculos al E-Romania/ EFECTELE DRAMATICE ALE ECRANULUI TV ASUPRA COPIILOR SI NOUA ORDINE MONDIALA A EDUCATIEI (sau cum sa tampim copiii definitiv si sistematic?) (STIRI 13-14 OCTOMBRIE 2010)
- CUM NE CINSTIM MARTIRII?/ Marturisirea Vladicai Serafim al Pireului/ FIUL UNUI LIDER HAMAS TRECE LA CRESTINISM/ Tensiuni explozive intre ortodocsii de la Chisinau: ASCOR versus Cibric+Ciubotaru/ EXPLICAREA SFINTEI LITURGHII/ Libertatea de constiinta castiga la Consiliul Europei. CE LOC MAI ARE LIBERTATEA RELIGIOASA IN DIFERITE REGIUNI ALE LUMII?/ Amnesty International promoveaza avortul (STIRI SI RECOMANDARI RELIGIOASE 11 – 14 OCTOMBRIE 2010)
- Dr. Christa Todea-Gross: BOLI NEUROLOGICE SI PSIHICE POSTVACCINALE. EFECTELE SECUNDARE ALE VACCINURILOR ANTI-RUJEOLIC SI R.O.R.

Articole recomandate

- 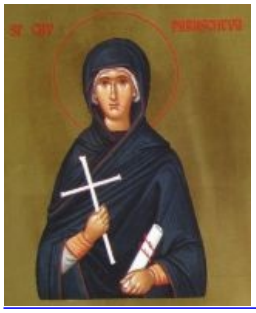 **Bucura-te, Sfanta Cuvioasa Maica Parascheva, mult folositoare! PARINTELE STANILOAE DESPRE SFINTI SI SFINTENIE**
- **STARETII DE LA OPTINA – povatuitori duhovnicesti de mare pret pentru toata vremea**
- 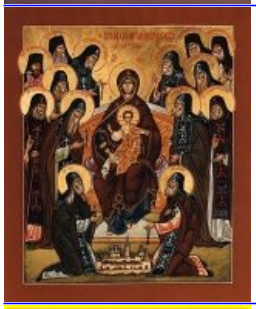 **Staretii de la Optina ne invata RUGACIUNEA ADEVARATA**
- ***Sfintii de la Optina: “POCAINTA ESTE RAVNA INIMII”***
- **Sfantul Ambrozie de la Optina – Staretul mangaierii**

- 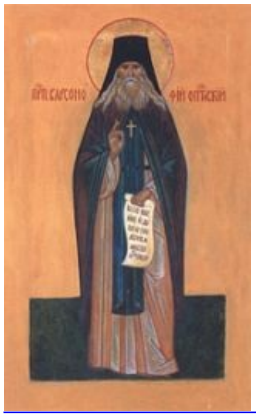 **Sfantul Varsanufie de la Optina ne impartaseste DIN TAINELE ESENTIALE ALE LUPTEI PENTRU MANTUIRE**
- **Fericit cel ce citeste cuvintele cartii acesteia…**
- 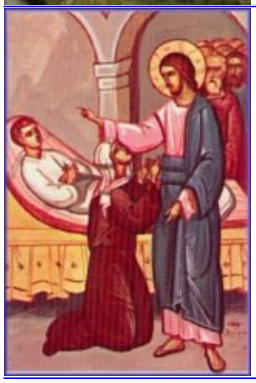 **Invierea fiului vaduvei din Nain si moartea lancezelii noastre**
- **Sf. Nicolae Velimirovici: Iisus Hristos, izvorul Vietii adevarate si vesnice**
- **“Vad ca satana joaca in fata ta si nu voi plange?”**

- 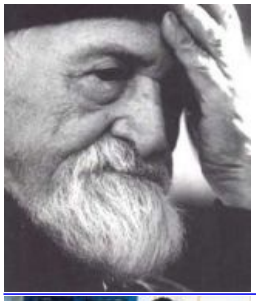 **“Trebuie mai mult, mai mult sa Il descoperim pe Hristos!”**
- **O rugaciune de care avem mare nevoie astazi: RUGACIUNEA PENTRU LUME A CUV. PAISIE AGHIORITUL**
- **Rugaciunea Sfântului Siluan Athonitul pentru lume**
- 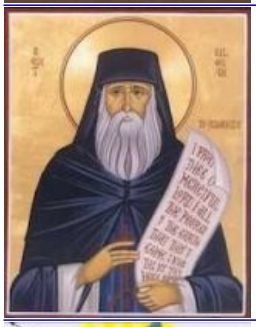 **IUBIRE SI DREPTATE. “Sau vei avea si tu o inima de fier? Dar in rai nu e nevoie de fier…”**
- **CE ESTE SUSPECT IN E-ROMANIA? !**
- 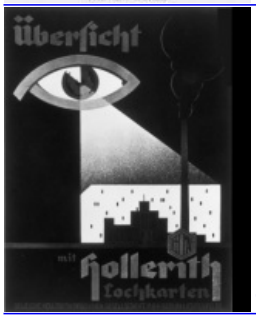

TOTALITARISM ELECTRONIC. Big Brother se pregateste sa-si intre in drepturi in Romania prin programul “e-government”/”umbra electronica”
- **Reeducarea azi: DUHUL BOLSEVISMULUI, LA LUCRU PRINTRE CRESTINI SI INSELAREA IDEOLOGIZARII “SISTEMICE”**

-

DEMONTAREA UNEI MANIPULARI GROSOLANE SI DEZMINTIREA UNOR MINCIUNI NERUSINATE
- 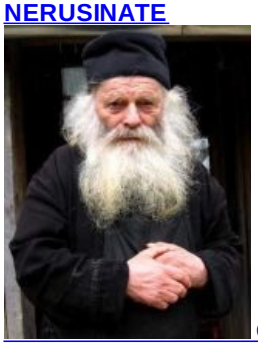
CUVANTUL PARINTELUI PUSTNIC PROCLU (2010) despre ispitele grele ale lumii si ale Bisericii de astazi… CUM VA FI SFARSITUL LUMII SI CE AVEM NOI DE FACUT?
-
Ce am retinut din talcuirile si avertismentele CUVIOSULUI DANIEL GOUVALIS privitoare la Apocalipsa. Cum sa ne ferim de exegetii improvizati si de SPECULANTII FINANCIARI ai profetiilor eshatologice? CUM TALCUIESC SFINTII PARINTI LEGATURA DINTRE LEPADARE SI ANTIHRIST
-
PARINTELE ARSENIE PAPACIOC DESPRE PROBLEMA ACTELOR CU CIP (31 august 2010): “Se face zgomot prea devreme si asta este in favoarea dusmanului”
-
Merita macar putina atentie si opinia unui MUCENIC real al zilelor noastre? PARINTELE DANIIL SASOEV despre actele biometrice, pecetluire si Antihrist

- **Parintele Metodie de la Optina despre actele cu cip si lucrarea “tainei faradelegii”**
- **Cuviosul Dionisie despre pecetluire: “NUMAI CAND TI SE CERE O LEPADARE DE HRISTOS, ATUNCEA E PRIMEJDIE!“**
-

RASPUNSURI DE MARE FOLOS SI DE STRINGENTA ACTUALITATE DE LA DOI PARINTI DIN MAN. PUTNA: “Sa avem o atitudine echilibrata, duhovniceasca, sa luptam fara extremisme, exagerari si teribilisme! E NEVOIE DE SOBORNICITATE”
- **SA NE REAMINTIM DUHUL ADEVARATEI MARTURISIRI, CA SA NU CADEM IN INSELARE**
- **PREGATITI-VA, DRAGII BUNELULUI, PREGATITI-VA!**
- **SA INCEPEM SA NE PREGATIM... CUM SI PENTRU CE?**
- **“VEDETI SA NU FITI AMAGITI!”**

- **Trei cuvinte importante despre LEPADAREA LUMESCULUI SI A IUBIRII DE SINE**
- **CE VREMURI TRAIM SI CUM SA LE INFRUNTAM? – Parintele Rafail ne raspunde**
- **"DOMNUL NU-I LASA PE AI SAI!"**
- **Sf. Luca al Crimeei: CURAJ, CURAJ, IUBITUL MEU COPIL!**
- **CUM NE VOM MANTUI NOI?**
- **ACUM NU MAI E TIMP DE ZIDIRI, DE CUPOLE SI DE ILUZII...**
- **Sa nu ne despartim de Biserica!**

- 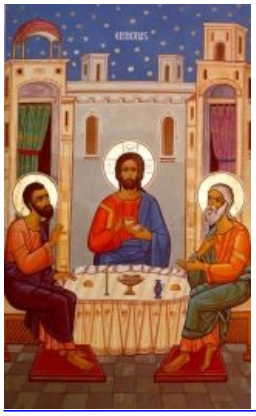 **“Biserica se teme de dezbinari si de schisme, care au ca baza demonicul egoism”**

Calendar articole

October 2010

S	M	T	W	T	F	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

« Sep «-»

Ultimele articole

- TOLERANTA SI FRANCMASONERIA (3). *Izgonirea sfantului nume al lui Hristos din viata publica*
- Jean-Claude Larchet despre SURSELE SPIRITUALE ALE BOLILOR PSIHICE (fragment): VINOVATIA, FRICA, IDOLATRIA, OBSESIILE, INJOSIREA DE SINE, s.a.
- Staretul Ambrozie de la Optina, intruparea iubirii desavarsite
- Predica parintelui Vasile Vasilache la praznicul Sfintei Cuvioase Parascheva: HOTARAREA DE A FI CU HRISTOS
- IPS TEOFAN DESPRE MESAJELE DUHOVNICESTI PENTRU NOI ALE SFANTULUI MAXIM MARTURISITORUL SI CUVIOASEI PARASCHEVA: *MARTURISIRE SI SENSIBILITATE* . Sfantul Maxim despre dragostea adevarata, defaimare si tradarea prietenilor
- Raspunsuri duhovnicesti foarte folositoare pentru infruntarea ispitelor de pe cale, de la STARETUL LEONID DE LA OPTINA (11 octombrie)
- PARADOXURILE CONCUBINAJULUI – Raspunsuri ale psihiatrului ortodox Dmitri Avdeev despre relatiile dinaintea casatoriei si despre pastrarea fecioriei
- TOLERANTA SI FRANCMASONERIA (2)
- DUMINICA INVIERII FIULUI VADUVEI DIN NAIN. Cuviosul Paisie Aghioritul despre infruntarea mortii
- PARINTELE RAFAIL NOICA DESPRE CURVIE, despre pervertirea cuvintelor si despre “binecuvantarea” duhovnicului pentru RELATIILE TRUPESTI DINAINTE DE CUNUNIE. **Cum ne putem insela folosind eretic cuvantul: *“Toate ne sunt ingaduite…”*?**

Anunturi

- Marti 19 octombrie, ora 18.30, la M.Ț.R. – AUDITIE PUBLICA A SPECTACOLULUI RADIOFONIC – DOCUMENT “MARCEL PETRISOR: SECRETUL FORTULUI 13″
- Conferinta si lansare de carte la Iasi a teologului francez JEAN-CLAUDE LARCHET DESPRE SF. MAXIM MARTURISITORUL – 15 oct. 2010, orele 19.00

S.O.S.

-

S.O.S.

- Maria Baloş (6 ani) are nevoie de sprijinul nostru!
- APEL URGENT: Ajutor pentru Maria, bolnava de cancer la 10 luni!

Carti recomandate

- 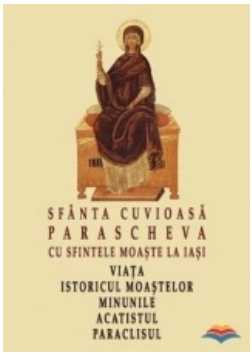

- 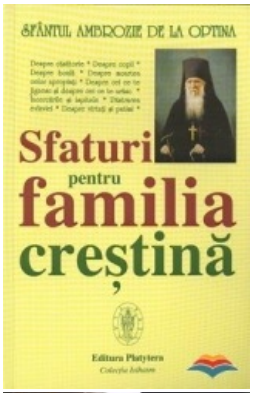

-

-

-

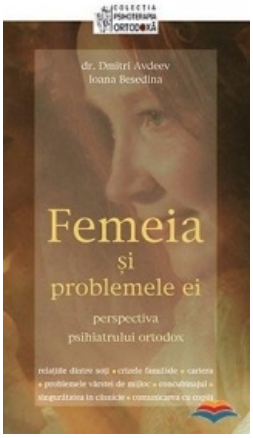

- Recomandarile noastre au in vedere exclusiv folosul duhovnicesc, fara a fi implicati in raporturi comerciale si fara a urmari vreun beneficiu de natura materiala din partea editorilor, difuzorilor sau autorilor de carte ortodoxa.

Ultimele comentarii

- Radu on Proorociile schimonahiei Nila – 10 ani de la adormire (6 martie): “MAI INTAI DE TOATE, RUGACIUNEA!”
- Ierom. LavrentieC on TOLERANTA SI FRANCMASONERIA (3). *Izgonirea sfantului nume al lui Hristos din viata publica*
- Război întru Cuvânt » TOLERANTA SI FRANCMASONERIA (3). Izgonirea sfantului nume al lui Hristos din viata publica on Fanatism si relativism – extremele pierzarii. RAVNA CARE NE INSALA versus CALEA CEA STRAMTA SI DE TOTI PRIGONITA
- Ierom. Lavrentie on TOLERANTA SI FRANCMASONERIA (3). *Izgonirea sfantului nume al lui Hristos din viata publica*
- Loriana on IPS TEOFAN DESPRE MESAJELE DUHOVNICESTI PENTRU NOI ALE SFANTULUI MAXIM MARTURISITORUL SI CUVIOASEI PARASCHEVA: *MARTURISIRE SI SENSIBILITATE* . Sfantul Maxim despre dragostea adevarata, defaimare si tradarea prietenilor
- Ierom. Lavrentie on PARADOXURILE CONCUBINAJULUI – Raspunsuri ale psihiatrului ortodox Dmitri Avdeev despre relatiile dinaintea casatoriei si despre pastrarea fecioriei
- Ruben on TOLERANTA SI FRANCMASONERIA (3). *Izgonirea sfantului nume al lui Hristos din viata publica*
- admin on PARADOXURILE CONCUBINAJULUI – Raspunsuri ale psihiatrului ortodox Dmitri Avdeev despre relatiile dinaintea casatoriei si despre pastrarea fecioriei
- Ioan Florin Florescu on PARADOXURILE CONCUBINAJULUI – Raspunsuri ale psihiatrului ortodox Dmitri Avdeev despre relatiile dinaintea casatoriei si despre pastrarea fecioriei
- antuza on PARADOXURILE CONCUBINAJULUI – Raspunsuri ale psihiatrului ortodox Dmitri Avdeev despre relatiile dinaintea casatoriei si despre pastrarea fecioriei

Categorii

- "Concentrate" duhovnicesti
- Alexandr Soljenitin
- Anunturi
- Avva Dorotei
- Biserica la ceas de cumpana
- Biserica rastignita
- Calugaria
- Ce este pacatul?
- Citiri liturgice din Scripturi
- Credinta in familie
- Crestinul in lume
- Cum munceste crestinul?
- Cum ne iubeste Dumnezeul nostru
- Cuvantul ierarhilor
- Cuviosul Paisie Aghioritul
- Cuviosul Seraphim Rose
- Cuviosul Sofronie Saharov
- Dan Puric
- Despre preotie

- Din "Viata si lucrarile parintelui Serafim Rose"
- Documentare
- Duminici si Sarbatori – Noime vii pentru viata noastra
- Fericitul Filotei Zervakos
- Fericitul Martir Constantin Oprisan
- Fericitul Martir Daniil Teodorescu (Sandu Tudor)
- Fericitul Martir Mircea Vulcanescu
- Fericitul Parinte Dimitrie Gagastathis
- Fericitul Parinte Nicolae Gurianov (al Zalitului)
- Fericitul Preot Martir Daniil Sasoev
- Fericitul Preot Marturisitor Ilie Lacatusu
- Fratii mai mici ai lui Hristos
- Gheron Iosif Isihastul
- Gripa porcina / Vaccinuri
- Hrana duhului – cuvinte tari, texte esentiale
- Ioan Ianolide
- IPS Averchie Tausev
- Jean-Claude Larchet
- Liturghia Darurilor
- Maica Arsenia Sebriakova
- Marturisirea Bisericii
- Marturisitorii si Sfintii inchisorilor
- Meditatii duhovnicesti
- Minuni si convertiri
- Mitropolitul Augustin de Florina
- Nevoia de discernamant
- Noua ordine mondiala/Masonerie
- Opinii
- Parintele Adrian Fageteanu
- Parintele Arsenie Boca
- Parintele Arsenie Muscalu
- Parintele Arsenie Papacioc
- Parintele Cleopa
- Parintele Constantin Sarbu
- Parintele Dionisie Ignat de la Colciu
- Parintele Dumitru Staniloae
- Parintele Epifanie Teodoropulos
- Parintele Gavriil Stoica
- Parintele Gheorghe Calciu
- Parintele Gherasim Iscu
- Parintele Iachint al Putnei
- Parintele Iustin Parvu
- Parintele Marcu de la Sihastria
- Parintele Mihail Stanciu
- Parintele Nicolae Steinhardt
- Parintele Paisie Olaru
- Parintele Proclu
- Parintele Rafail Noica
- Parintele Savatie Bastovoi
- Parintele Selafiil
- Parintele Serghie Şevici
- Parintele Simeon (Essex)
- Parintele Sofian Boghiu
- Parintele Zaharia de la Essex
- Parinti athoniti contemporani
- Parinti si invatatori
- Pateric
- Pentru tineri
- Pocainta
- Poezii
- Portile Iadului
- Pr. Gheorghe Holbea
- Pr. Theodoros Zisis
- Prietenia
- Profetii si marturii pentru vremurile de pe urma
- Profetii Vechiului Testament – trambitele Duhului
- Psihologie si psihoterapie duhovniceasca
- Radu Gyr
- Recomandari
- Reeducarea ieri, azi si maine
- Rugaciunea (Cum sa ne rugam?)
- Sfantul Antonie cel Mare
- Sfantul Cosma Etolul
- Sfantul Dimitrie al Rostovului
- Sfantul Efrem Sirul

- Sfantul Grigorie Palama
- Sfantul Grigorie Teologul (de Nazianz)
- Sfantul Ignatie Briancianinov
- Sfantul Ioan Casian
- Sfantul Ioan de Kronstadt
- Sfantul Ioan Gura de Aur
- Sfantul Ioan Iacob Hozevitul
- Sfantul Ioan Maximovici
- Sfantul Ioan Scararul
- Sfantul Iustin Popovici
- Sfantul Kuksa de Odessa
- Sfantul Lavrentie al Cernigovului
- Sfantul Luca al Crimeei
- Sfantul Macarie Egipteanul
- Sfantul Marcu Eugenicul (al Efesului)
- Sfantul Maxim Marturisitorul
- Sfantul Nectarie de Eghina
- Sfantul Nicodim Aghioritul
- Sfantul Nicolae Velimirovici
- Sfantul Serafim de Sarov
- Sfantul Serafim de Virita
- Sfantul Siluan Athonitul
- Sfantul Simeon Noul Teolog
- Sfantul Teofan Zavoratul
- Sfantul Tihon din Zadonsk
- Sfantul Valeriu Gafencu
- Sfantul Vasile cel Mare
- Sfinti Parinti recenti
- Sfintii – prietenii lui Dumnezeu, prietenii nostri
- Sfintii de la Optina
- Sfintii Parinti
- Staretul Selafiil Siberianul
- Tâlcuiri ale textelor scripturistice
- Triodul si Postul cel Mare
- Uncategorized
- Virgil Maxim
- Vremurile in care traim

Arhiva

- October 2010
- September 2010
- August 2010
- July 2010
- June 2010
- May 2010
- April 2010
- March 2010
- February 2010
- January 2010
- December 2009
- November 2009
- October 2009
- September 2009
- August 2009
- July 2009
- June 2009
- May 2009
- April 2009
- March 2009
- February 2009
- January 2009
- December 2008
- November 2008
- October 2008
- September 2008
- August 2008
- July 2008
- June 2008
- May 2008
- April 2008
- March 2008
- February 2008
- January 2008
- December 2007

- November 2007
- October 2007
- September 2007
- August 2007
- July 2007
- June 2007
- May 2007
- April 2007
- March 2007
- February 2007
- January 2007

La apusul libertatii

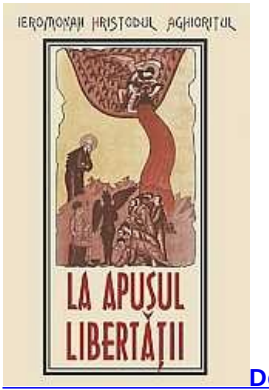

Descarca

Links

- ## 1. Info ortodox preferat (I)

  - Interfax
  - Ortodox Radio (si site cu sectiuni duhovnicesti)
  - Ortodox Radio (si site cu sectiuni duhovnicesti)
  - Revista Credinta ortodoxa
  - Revista Lumea credintei

- ## 2. Favorite (II)

  - (Cum redevine) Romania totalitara…
  - Alex Mazilu (blog foto)
  - Alex Radescu
  - ANTI-UE blog
  - ASCOR Moldova
  - ASCOR Slatina
  - Biserica Sfantul Apostol Andrei Oradea
  - Blog arhiva ortodoxa
  - Blog de suflet (cazuri umanitare reale)
  - Blog dedicat parintelui Rafail Noica
  - Blog Ganduri
  - Blog Mihaela Nedea
  - Blog Sibco
  - Blog Tanarul ortodox
  - Blog Vestitorul (duhovnicesc)
  - Blogul dedicat Maicii Siluana (HarrDelos)
  - Blogul lui Cristi Serban
  - Blogul lui Mihail Bacauanu
  - Bogdan Mateciuc
  - Bogdan Stanciu
  - Catalin Mares (Myrdal)
  - Claudiu Saghin
  - Conferinta Interortodoxă Tesalonic (anti-ecumenism)
  - crestinortodox.ro
  - Cugetari morale despre viata de toate zilele
  - Cuvant bun – Sfinti si Parinti duhovnicesti contemporani
  - Cuvant dreptslavitor
  - Daruind vei dobandi
  - Degeabatologie
  - Degetul pe rana ecumenista din Trupul Bisericii!
  - Despre avort
  - DESPRE MASONERIE

- Doar Ortodox
- Editura Cathisma
- Femeia ortodoxa
- Filosofia nuantelor (Petre Tutea)
- Fix Rss Feed
- Forum ortodox
- Fundatia Sfintii Martiri Brancoveni
- Gigel Chiazna
- Gratia Lungu Constantineanu
- Hexaimeron
- Hristos este ortodox (marturii)
- In memoria lui Octavian Paler
- Isabela – blog de tanara ortodoxa
- Literatura si detentie
- Logos – portalul tineretului ortodox din Republica Moldova
- Maica Siluana
- Manastirea Putna
- Manastirea Saraca
- Manastirea Sihastria Putnei
- Marcel Radut Seliste
- Martiri romani
- Mises Romania Blog
- Nu vaccinurilor!
- ONCE UPON A TIME IN THE CINEMA
- ORTHOBLOG (Marian Busoi)
- Orthologos – marturii antiecumenism
- Ortodox.ro – Ghidul manastirilor din Romania
- Ortodoxia tinerilor
- Ortodoxie si Catolicism
- Ortodoxie si Ecumenism
- Parohia Petresti
- Patriarhul Teoctist
- Paul Alexandru
- Paul Slayer Grigoriu
- POEZII ORTODOXE
- Presa alternativa
- Prietenii Sfantului Munte Athos
- PRO VITA Constanta
- Schitul Bradetu
- Sf. Serafim de Sarov
- Sfantul Grigorie Teologul
- Sfantul Partenie din Lampsakos, vindecatorul cancerului
- Sfintii Parinti despre mantuire
- Site al parohiei Sf. Daniil Sihastru
- Site dedicat parintelui Calciu
- Site dedicat parintelui Dumitru Staniloae
- Site dedicat Pr. Nicolae Steinhardt
- Speranta si vindecare pentru homosexuali
- Taina Casatoriei
- Talcuiri la Psaltire
- Ultima lupta (Manipularea.blogspot.com)
- Usa milostivirii
- Valeriu Gafencu
- Vestitorul ortodox

3. Siteuri ortodoxe cu resurse valoroase

- Arhiva ortodoxa
- Biblia Ortodoxa
- Biblioteca bogata de la… Saraca
- Biblioteca digitala a Miscarii Ortodoxe de Reinviere Monahala
- Biblioteca MARTURISITOR ORTODOX
- Biblioteca ortodoxa digitala Viostil
- Biblioteca ortodoxa online
- Cartea Sf.Ioan Iacob Hozevitul "DIN IERIHON CATRE SION", integrala
- Carti ortodoxe – Razboiul nevazut
- Colectia completa a Patericelor
- Credo
- Crestinesc.wordpress
- Cuvinte de folos
- Filocalia.ro
- GRUPUL DE MUZICA BIZANTINA SFANTUL IOAN RUSUL
- Islam to Jesus
- Manastirea Turnu
- Marii initiati ai Indiei si parintele Paisie

- Marturisitor Ortodox
- Misiune ortodoxa
- Noutati ortodoxe
- orthodoxphotos.com
- ORTHPHOTO
- ORTODOX TV
- Ortodoxmedia
- Pagini ortodoxe romanesti
- Patericul Egiptean
- Photortodox
- Poezie crestina
- Pr. Iulian Nistea (Paris)
- Recenzii carti ortodoxe
- Sf. Efrem Sirul – Cuvant la Venirea Domnului
- Sinaxar audio
- Singur Ortodoxia – P. Arsenie Papacioc
- Site dedicat Sf. Ioan Gura de Aur
- Tezaurul ortodox
- Vietile Sfintilor
- Voscreasna.com

4. Urmarim frecvent:

- Biserica Savinesti
- Blog dedicat Cuv. Seraphim Rose
- Bloguri Sf. Ioan Maximovici
- Claudiu Tarziu
- Cugetari
- Despre Muntele Athos (RO)
- Dulce casa
- Eurosceptic
- Ferestre in pridvor
- Gigel Chiazna
- Hamangia
- Incotro, Doamne?
- Ion de la Chiuiesti
- Koinonia
- Laurentiu Dumitru
- Misesromania
- N-am cuvinte…
- Nostrabrucanus
- Ortodocsi la vot
- Ortodox Media – Multimedia
- Ortodoxie si viata
- Parintele Savatie
- Presa ortodoxa
- RADIO DOXOLOGIA (Iasi)
- Rafael Udriste
- Ramura inflorita
- Razvan Codrescu
- Sceptik
- Sf. Man. Pantocrator (ro)
- Sfintii inchisorilor
- Theologhia
- Trai ortodox
- Trenduri economice
- Zona de criza

Linkuri imagine

ROST
Revistă de cultură creştină şi politică

www.laurentiudumitru.ro

LIBRARIA SOPHIA

Glasul Ortodox

ASOCIATIA PRO VITA
pentru nascuti si nenascuti

FILIALA CONSTANTA

ASCOR

Meta

- Log in
- Entries RSS
- Comments RSS
- WordPress.org

Site gazduit de **Alfa Web**®

Război întru Cuvânt

Creştinism Ortodox pe web

traf1c RANKING